

Středočeské kolo Ekologické olympiády ve Vlašimi

Jiří Pavelka, Český svaz ochránců přírody jiri.pavelka@csop.cz

Základní organizace Českého svazu ochránců přírody (dále jen ČSOP) Vlašim ve spolupráci s okresním sdružením ČSOP Benešov uspořádala v loňském roce 22. ročník středočeského kola soutěže Ekologická olympiáda, která je určena studentům středních škol. V Ekologické olympiádě porovnávají soutěžící své znalosti a dovednosti v oblastech ekologie, ochrany přírody a péče o životní prostředí. Na rozdíl od podobně zaměřených soutěží je tato olympiáda týmová, a klade důraz zejména na praktické využití znalostí a dovedností při řešení konkrétních praktických úkolů. Pořadatelem na celostátní úrovni je Sdružení mladých ochránců přírody ČSOP, které také pořádá národní kolo pro vítěze krajských kol. Spoluvyhlášovatelem Ekologické olympiády je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy a soutěž je zařazena v kategorii B.

Ekologická olympiáda začíná pro soutěžící vyhlášením ústředního tématu pro aktuální rok. V roce 2016/2017 padla volba na téma Biokoridory a biobariéry, a studenti středních škol měli možnost začít s přípravou ještě před konáním soutěže. Ke studiu byly připraveny a zveřejněny studijní podklady pro soutěžící, které obsahovaly definice pojmů biokoridor a biobariéra, náměty na praktické úlohy i na tematické exkurze a terénní aktivity. Nechyběla ani nabídka odkazů na doporučené zdroje – internetové odkazy a tištěné publikace. Studijní podklady byly ke stažení na adrese www.ekolympiada.cz.

Do středočeského kola Ekologické olympiády, které proběhlo 23. až 24. září 2016, se sjelo celkem 15 týmů z různých středních škol Středočeského kraje. Jak je zřejmé, Ekologická olympiáda je na rozdíl od jiných typů soutěží vícedenní a týmy jsou tvořeny třemi účastníky, z nichž žádný soutěžící nesmí ve školním roce daného ročníku překročit věkovou hranici 20 let (včetně), ale účast týmů z mladších ročníků například z víceletých gymnázií je možná. Na soutěžící čekaly dvě praktické a dvě teoretické úlohy, ve kterých zapojili nejen svou paměť, ale také logické uvažování, prezentační dovednosti a praktickou zručnost.

První praktická úloha byla zaměřena na návrh opatření ke zlepšení funkce v současné době jen částečně funkčního biokoridoru na Boreckém potoce v úseku katastru města Vlašim směrem k soutoku s řekou Blaníci. Studenti se zaměřovali na odstranění negativních vlivů snižujících kvalitu ekosystému v biokoridoru, na odstranění bariér snižujících funkci biokoridoru, na upřesnění vymezení biokoridoru a navrhovali interakční prvky na okolních pozemcích pro zlepšení funkce biokoridoru. Navrhovaná opatření zakreslovali do map a výsledky prezentovali před odbornou komisí složenou z Ing. et Mgr. Martina Klaudyse z AOPK ČR – Správy CHKO Blaník, který vykonával roli předsedy komise, dále z PhDr. Romana Andrese a Mgr. Ondřeje Paška ze základní organizace ČSOP Vlašim a Mgr. Jaromíra Kosejka, ředitele Odboru obecné ochrany přírody a krajiny AOPK ČR.

Mezi teoretické úlohy patří na Ekologické olympiádě test a poznávačka. Test je rozdělen do několika oblastí, přičemž část otázek je vždy vztažena k tématu daného ročníku soutěže. Ve středočeském kole byla v testu následující témata: geologie, botanika, zoologie a environmentální výchova, vzdělávání a osvěta. Test obsahoval celkem 119 otázek, z nichž pouze jedna ze čtyř odpovědí byla správná. V poznávačce soutěžící prokazovali další propojení teorie s praxí v poznávání rostlin, zvukových projevů živočichů, geo-

logických exponátů nebo pobytových stop zvířat. Dále studenti přiřazovali fotografie preventivních opatření před zraňováním volně žijících živočichů k rentgenům poraněných zvířat, které byly pořizeny během činnosti záchranných stanic pro živočichy. Poznávačka obsahovala celkem 120 položek, a studenti na ni měli vymezený stejný čas jako na teoretický test, tedy 60 minut. Tyto úkoly ukončily první soutěžní den, ale neukončily program pro účastníky Ekologické olympiády.

Přestože někteří soutěžící drželi vidle v ruce poprvé, žádný tým úkol nevzdal a údržba mokřadní louky u Veliše byla úspěšně dokončena. Barevně na straně 48.

Pro pedagogický doprovod i pro studenty je každoročně přichystán doprovodný program k ústřednímu tématu olympiády. Všichni účastníci se sešli po večeři v přednáškové místnosti Podblanického ekocentra, kde na ně čekal člen komise Mgr. Jaromír Kosejk a přednášel k tématu Biokoridory a biobariéry. Přinesl účastníkům aktuální náhled do problematiky a výsledky pozorování AOPK ČR. Mimo fakta výzkumů mohli studenti konfrontovat svá navrhovaná opatření v první praktické úloze s reálnými výsledky odborníků. Po přednášce následoval neoficiální program, kdy studenti mohli diskutovat mezi sebou a sdílet své zájmy nejen z oblasti ochrany přírody, ale i z oblasti osobních zájmů a mohli se tak lépe poznat.

Druhý den přinesl poslední praktickou úlohu, kterou bylo shrabávání louky pomocí ručního nářadí a odnos biomasy na určené místo. Jednalo se o mokřadní louky pod rybníkem Žechovák nedaleko obce Veliš. Ty tvoří přirozený biokoridor mezi rybníkem a lesním komplexem Hřiva, kde biokoridor pokračuje olšovými luhy. Tepnou biokoridoru je drobný vodní tok, který se vlévá do řeky Blanice u Ostrova. *„Mokřady je nutné pravidelně kosit a odstraňovat nálety dřevin. Bez této péče by na lokalitě postupně převládly dřeviny a vznikl by olšový luh již bez lučních druhů bylin. Kosením se odstraňuje biomasa travin a bylin, což prospívá zejména konkurenčně slabým druhům, např. nízkým ostřicím. Pravidelný odběr biomasy z lokality je důležitý i proto, že lokalita je dotována živinami z hnojiv aplikovaných na sousední ornou půdu. Kosení, shrabání a odnos je třeba provádět převážně ručně, protože technika zamokřenou půdu poškozují,“* dodává k řešení lokality předseda komise Ing. et Mgr. Martin Kloudys.

Po sečtení bodů ze všech částí soutěže zvítězilo družstvo z Gymnázia Mnichovo Hradiště ve složení Veronika Juhasová, Vendula Mařasová

a Kryštof Havelka, které získalo 287 bodů z 399 možných. Druhé místo obsadili studenti z Gymnázia Kladno a třetí místo patřilo Gymnázium Benešov. Vítězné družstvo bude Středočeský kraj reprezentovat v celonárodním kole – finálovém vyvrcholení celostátní soutěže. Nejlepší družstva jednotlivých krajů poměří své znalosti a síly na několikadenním soustředění, které proběhne v Krkonoších v termínu 1. až 4. června 2017.

Zájemci o účast v soutěži Ekologická olympiáda mohou sledovat na celostátní úrovni informace o krajských koordinátorech na webu www.ekolympiada.cz nebo, v případě Středočeského kraje, sledovat informace na stránkách www.podblanickeekocentrum.cz v rubrice soutěže.

Generálním partnerem soutěže je společnost NET4GAS, dalším partnerem soutěže je AOPK ČR – Správa CHKO Blaník. Ekologická olympiáda probíhá za finanční podpory Státního fondu životního prostředí České republiky, Ministerstva životního prostředí a Středočeského kraje. Partnery soutěže jsou Lesy ČR a.s., MŠMT a benešovské knihkupectví Daniel.